

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.872/2019/6.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke
Nyíróné dr. Kiss Ildikó előadó bíró

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes neve (**felperes címe**)

A felperes képviselője:

. Frisch Ügyvédi Iroda (**fél címe** ügyintéző: dr. Frisch Gábor pártfogó ügyvéd)

Az alperes: alperes neve (alperes címe)

A per tárgya: Életjáradéki szerződés megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

II. és III. Kerületi Bíróság 20.P.II.24.665/2015/39.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Törvényszék 56.Pf.636.187/2018/3.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban teljes mértékben pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját és a le nem rótt 2.000.000 (kétmillió) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és az alperes (a továbbiakban: a felek) testvérek. A **B.**, ... hrsz.-ú, **B. K.** utca ... számú telek ingatlan 1203/2474 tulajdoni hányada a felek édesapjának tulajdonában állt, amelyen a felek szülei közösen építettek egy lakóépületet. A szülők házassági életközösségének megszűnése után a felek édesapja és a felperes 1990. augusztus 14. napján életjáradéki szerződést kötöttek, amellyel az édesapa a bejegyzett 1203/2474 tulajdoni hányadát átruházta a felperesre.
- [2] A szülők közötti házastársi közös vagyon megosztása iránti perben kötött egyezség alapján a felek édesanyja (a továbbiakban: az örökhagyó) megszerezte az ingatlan 481/2474 tulajdoni hányadát, tulajdonjogát 1994. január 25. napján jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba. A szülők helyreállították a házassági életközösségüket és az örökhagyó tulajdoni hányadát az 1996. május 29. napján kötött életjáradéki szerződéssel átruházta az alperesre. A szerződés megkötésével a szülők és az alperes célja az volt: az ingatlanból az alperes is részesüljön úgy, hogy a későbbiekben a felperes ne léphessen fel vele szemben követeléssel. A szerződés szerint az alperest havi 6.000 forint életjáradék fizetési kötelezettség terhelte. Az alperes nem fizetett életjáradékot, az örökhagyó 2014. július 30. napjáig nem is követelte a teljesítést.

- [3] Az örökhagyó és az alperes kapcsolata 2009. március végén megromlott. Az örökhagyó a felpereshez költözött és a továbbiakban nem tartotta a kapcsolatot az alperessel.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] Az örökhagyó a 2014. december 12. napján előterjesztett keresetében az életjáradéki szerződés megszüntetését kérte. Az örökhagyó a per tartama alatt elhunyt. Törvényes örökösei személyenként egyenlő arányban az alperes és felperes neve nevű gyermeke, aki a felperes jogutódjaként perbe lépett. Módosított keresetében egyéb, a felülvizsgálati kérelemmel nem érintett kérelmek mellett kérte az életjáradéki szerződés megszüntetését és az alperes által a szerződéssel megszerzett ingatlan tulajdoni hányadra tulajdonjogának bejegyzését annak megállapításával, hogy az alperes kötelesrészre sem jogosult. Keresetének ténybeli alapjául arra hivatkozott: az alperes az életjáradéki szerződésben foglalt kötelezettségét nem teljesítette.
- [5] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította: az életjáradéki szerződés színlelt szerződés volt, amellyel ajándékozási szerződést lepleztek. Az örökhagyó és az alperes tényleges szándéka a szerződés megkötésekor az volt, hogy az alperes ingyenesen szerezze meg az örökhagyó tulajdoni hányadát. Ezért az alperes nem teljesítette az életjáradék fizetési kötelezettségét és azt nem követelte az örökhagyó sem.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Döntését a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 207. § (6) bekezdés második fordulatára, az 579. §-ra és az 591. § (1) bekezdésére alapította. Megállapította: az örökhagyó és az alperes által megkötött életjáradéki szerződés színlelt; érvényes ajándékozási szerződést leplezett. Életjáradéki szerződés hiányában az annak megszüntetésére irányuló kereset megalapozatlan.
- [7] A felperes meghatalmazott képviselőjének előadásai már önmagukban is arra utalnak: a felperes maga is tisztában volt az örökhagyó és az alperes valódi ügyleti akaratával; azzal, hogy az örökhagyó az alperes állításának megfelelően az alperest ingyenes juttatásban kívánta részesíteni. A leplezett tartalmat alátámasztja a felek előadásán kívül az is, hogy az örökhagyó a szerződés megkötésétől eltelt 18 éven át nem követelt teljesítést az alperestől még annak ellenére sem, hogy kapcsolatuk megromlott.
- [8] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben helybenhagyta.
- [9] Az alperes érdemi védekezése szerint az életjáradéki szerződés színlelt; ez a védekezés tartalma alapján érvénytelenségi kifogás. Helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor elsőként e kifogás alaposságát vizsgálta. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 3. § (3) bekezdésének megfelelően tájékoztatta a feleket bizonyítási kötelezettségükről; a felek előadását, a felperesi képviselő nyilatkozatát és a rendelkezésre álló bizonyítékokat a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelte. Mérlegelése nem volt önkényes, egyoldalú, kiragadott, okszerűtlen vagy logikátlan, ezért a bizonyítékok másodfokú eljárásban történő felülmérlegelésére nem volt szükség és lehetőség. Az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra: az életjáradéki szerződés színlelt és ajándékozási szerződést leplez. A Legfelsőbb Bíróság érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló 1/2010. (VI.28.) PK véleményének 1. pontja szerint az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani. Ebből az is következik, hogy az érvénytelen szerződés megszüntetésére sincs jogi lehetőség.

A felülvizsgálati kérelem

- [10] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben tartalma szerint annak hatályon kívül helyezését; elsődlegesen az életjáradéki szerződés megszüntetését és az ingatlan tulajdoni hányadára a felperes tulajdonjogának bejegyzését, illetve 20.000.000 forint megfizetését; másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 163. § (1) bekezdését és 164. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [11] A jogerős ítélet azért jogszabálysértő, mert a felperes nem állította, hogy az életjáradéki szerződést ajándékozási szerződésnek tekintette. Az eljáró bíróságok az alperes előadását úgy fogadták el, hogy azt semmi nem bizonyította; nem folytattak le bizonyítást, megalapozatlanul fogadták el az alperesi állításokat és nem vették figyelembe azt sem, hogy az alperes ellentmondásokba keveredett.
- [12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.
- [14] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [15] A felülvizsgálati eljárás tárgya a régi Pp. 270. § (2) bekezdés alapján a jogerős határozatnak a felülvizsgálati kérelem keretei között történő felülbírálata. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem - mint az eljárást megindító és annak kereteit meghatározó rendkívüli jogorvoslati eszköz - jogi jelentősége egyebek között abban jelölhető meg, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ok vagy okok keretei között bírálhatja felül. Ennek következtében eljárása során csak azon jogszabálysértés, vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja, amelyeket a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt.
- [16] A PK vélemény 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása. Az előbbivel szemben az a követelmény érvényesül, hogy a fél a felülvizsgálati kérelemben pontosan jelölje meg a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében pedig a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és a rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatosan részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját.
- [17] Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja; vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 6. pont). A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára történő hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, szövegesen elő kell adnia a jogszabálysértést és a jogszabálysértésre való hivatkozás indokait. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatóak, amelyek esetében a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek (BH 2015.307.).
- [18] A felülvizsgálati kérelem tartalma szerint ténylegesen az ezt szabályozó régi Pp. 206. § (1) bekezdés megsértésének megjelölése nélkül az eljáró bíróságok bizonyíték mérlegelési tevékenységét sérelmezte. A megsértett jogszabály megjelölése hiányában a Kúria nem vizsgálhatta a bizonyítékok mérlegelését.
- [19] A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint megsértett régi Pp. 163. § (1) bekezdése úgy rendelkezik: a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett bizonyítást rendel el; a régi Pp.

164. § (1) bekezdése szerint pedig a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

- [20] Az eljárt bíróságok eljárásukban e jogszabályi rendelkezéseket maradéktalanul betartották. A másodfokú bíróság ítéletében kiemelten hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság az indítványok keretei között a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tanúbizonyítás mellőzését megfelelően indokolta. (jogerős ítélet 3. oldal negyedik bekezdés) Ebből a megállapításból az következik: az elsőfokú bíróság a régi Pp. 163. § (1) bekezdésében előírt bizonyítási eljárást megfelelően lefolytatta.
- [21] A másodfokú bíróság azt is megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettségét a régi Pp. 3. § (3) bekezdés rendelkezései szerint teljesítette. (jogerős ítélet 4. oldal első bekezdés) Ez pedig azt is jelenti, hogy a bizonyítás régi Pp. 164. § (1) bekezdésében rögzített általános szabályainak megfelelően hívta fel a feleket bizonyítási kötelezettségük teljesítésére.
- [22] A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárásjogi jogszabályokat, ezért azt a Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül bírálta el.
- [24] A pernyertes alperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel. A pártfogó ügyvéd által képviselt felperes felülvizsgálati kérelme teljes mértékben eredménytelen volt, ezért a pártfogó ügyvéd állam által átvállalt díját a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. § (2) bekezdése alapján az állam viseli. A Kúria ezt a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 87. § (2) bekezdése alapján állapította meg.
- [25] A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése, továbbá a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2019. november 26.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül: